GIFTFRI HVERDAG – BILVASK

Norges 2,5 millioner personbiler vaskes med 10 millioner kubikkmeter vann per år. Vannet inneholder opp til 100 000 tonn vaskekjemikalier, og renner – sammen med smuss som vaskes av bilen – ut i norske vassdrag. Det er både sink, kadmium, kobber og andre miljøgifter i dette vannet. Stoffene kan finne veien inn i næringskjeden via fisk, eller slam som brukes som gjødsel i matproduksjon. Det positive er at det finnes gode, tekniske anlegg som løser dette miljøproblemet.

Betydelig kilde til giftutslipp

Bilvask er en større kilde til utslipp av skadelige stoffer enn mange kanskje tror. I Sverige, der man gjennomfører 33 millioner bilvasker i året, er det kartlagt at dette gir utslipp av 5,6 tonn kobber, 11,3 tonn sink, 1800 kg bly, krom og nikkel, og 41 kg kadmium per år. Dette er stoffer som er svært giftige for fisk og andre vannlevende organismer, eller som kan bidra til skader på hjerne og nervesystem hos fostre.

Att tvätta bilen på gatan är ett hot mot miljön. (...). Nu uppmanas bilägaren att tänka till – annars hotar böter på 10 000 kronor.

Aftonbladet, 21. april 2015

Noen kommuner i Sverige og i Tyskland har forbudt bilvask utenfor vaskehall. I Sverige og Danmark stiller myndighetene strenge krav til hva avløpsvannet fra bilvaskehaller kan inneholde, og flere og flere svanemerker bilvaskehallen sin. Da unngår man å bruke bilpleiemidler med farlige kjemikalier, og et ekstra renseanlegg begrenser at de miljøskadelige stoffene renner ut i naturen. I Norge har vi svakere myndighetskrav, noe som gjør at norsk bilvask gir høyere utslipp av forurensende stoffer (til kommunalt nett).

Uten problemkjemi

Svanemerkede bilpleiemidler er like effektive som andre, men inneholder stoffer som har så liten påvirkning på helse og miljø som mulig. Siden slike bilpleiemidler skylles av og til slutt kommer ut i elver og innsjøer, og slam fra renseanleggene brukes som gjødsel, er det viktig at stoffene brytes lett ned og ikke er giftige.

Svanen forbyr stoffer som er kreftfremkallende, kan endre cellene i kroppen vår eller skade forplantningsevnen. Alle typer nano-partikler er forbudt. Også stoffer som er giftige og tungt nedbrytbare er utelukket i bilpleieprodukter med det offisielle, nordiske miljømerket på. Dette gjelder for eksempel anti-bakterielle stoffer, fluorstoffer og en del løsningsmidler.

Substitusjonsplikt

Alle virksomheter som bruker kjemikalier som kan være farlig for helse og miljø, er pålagt å vurdere om de kan bytte til et som er mindre skadelig. Dette er substitusjonsplikten.

Velger du svanemerkede bilpleiemidler, er substitusjonsplikten oppfylt.

GIFTFRI HVERDAG – BILVASK

Utilstrekkelig rensing av avløpsvann

Å vaske bilen på gårdsplassen, er klart det mest miljøfiendtlige du kan gjøre. Det er bedre om du vasker i vaskehall, men heller ikke det vil i de fleste tilfeller være helt miljøoptimalt per i dag.

I en vaskehall renner avløpsvannet fra bilvasken ned i det kommunale avløpssystemet. Vannet inneholder både de bilpleiemidlene som er brukt i vasken, og den skitten som er vasket av bilen.

Sandfanget fanger opp de største partiklene, mens oljeutskilleren i praksis ikke fungerer. Det er fordi vaskevann og oljerester er så sammenpisket etter vaskeprosessen at oljen ikke blir skilt ut, men renner ut i det kommunale avløpssystemet. Kommunale renseanlegg er ikke tilpasset denne typen avløpsvann, og resultatet er at mange av stoffene havner ute i naturen.

Svanemerket bilvaskehall

- Redusert vannforbruk: 90 l per bil mot normalt 400 l
- Rensing av oljerester, tungmetaller og miljøgifter
- Resirkulerer opp mot 90% av vaskevannet
- Må bruke svanemerkede bilvaskemidler

Svanemerket bilvaskehall

Svanemerket stiller strenge krav til vannforbruk og forurensing fra avløpsvannet. For å klare kravene må det installeres en ytterligere renseteknisk løsning som både gjør det mulig å resirkulere vaskevannet, og renser det mye bedre før det slippes på det kommunale nettet. Det vanligste er biologiske renseanlegg.

Sverige og Danmark langt foran Norge

I Sverige og Danmark er regelverket for utslipp fra bilvask mye mer ambisiøst enn det norske foreløpig er. Strenge krav til avløpsvannets renhet har medført at de nordiske bilvaskaktørene har investert i ekstra renseutstyr til sine vaskehaller.

Med denne ekstra rensingen er det mulig å innfri Svanemerkets miljøkrav til bilvaskehaller, og det er samlet sett 56 svanemerkede bilvaskehaller i Sverige og Danmark.

Kommunene kan kreve mer!

Vår oppfordring til norske kommuner er å stille strengere krav til bilvaskehaller, gjerne på nivå med Svanemerket. Kommunene har hjemmel for å stille strengere lokale krav, se Miljødirektoratets nettsider, og søk for eksempel på «veileder oljeholdig avløpsvann».

Vår oppfordring til norske kommuner er: Still strengere krav til bilvaskehaller!

Jarle Skeidsvoll, direktør i Svanemerket

Om Svanemerket

- Det offisielle miljømerket i Norden
- Vurderer hele livssyklusen til et produkt, og alle relevante miljøproblemer som oppstår underveis
- Står for bærekraft, biologisk mangfold, en hverdag uten miljøgifter og fremtidens klima

Vil du vite mer? Kontakt Randi Rødseth på rbr@svanemerket.no eller 995 22 486. Les mer på svanemerket.no

Miljømerking Norge